

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 21P/37/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5118204068
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 06. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Tučková
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2018:5118204068.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina v konaní pred sudkyňou JUDr. Gabrielou Tučkovou vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: S. zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, pracovisko Bytča, ako kolíznym opatrovníkom, v náhradnej osobnej starostlivosti manželov ako navrhovateľov: O.O, dieťa rodičov: matka MM., a otec S., toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Martine, o návrhu navrhovateľov na zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti a o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Súd **z r u š u j e** náhradnú osobnú starostlivosť manželov DM. nad maloletým MC., ktorá bola nariadená rozsudkom Okresného súdu Žilina č. 21P/114/2016-128 zo dňa 5. 12. 2016, právoplatný 21. 1. 2017.

Súd **n a r i a d' u j e** nad maloletým ústavnú starostlivosť vykonávanú v Reedukačnom centre, Zámok 1, 920 29 Hlohovec.

Súd **u r č u j e** výživné otca a matky vo výške po 30 % životného minima na nepinoleté nezaopatrované dieťa, ktoré budú poukazovať na účet reedukačného centra vždy do 15. Dňa v mesiaci vopred.

Žiaden z účastníkom **n e m á** **n á r o k** na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Dňa 22.02.2018 bol tunajšiemu súdu doručený Návrh, ktorým sa navrhovatelia domáhali zrušenia ich náhradnej osobnej starostlivosti nad maloletým.

Svoj návrh odôvodnili skutočnosťou, že na základe rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 21P/114/2016-128 zo dňa 05.12.2016, právoplatného dňa 21.01.2017 bol maloletý zverený do ich spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti. Navrhovateľka, p. PM.á je sestrou otca maloletého S. Obaja navrhovatelia súd zamestnaní a spoločne vychovávajú tiež svoje vlastné mal. deti, X.. Maloletý S. septembri 2017 nastúpil do 1. Ročníka SOŠS v Žiline, odkiaľ zakrátko prestúpil na Súkromnú SOŠ v Bytči. Jeho správanie bolo v norme asi prvé 4 mesiace po zverení do náhradnej osobnej starostlivosti. Postupne sa začal arogantne správať doma a zanedbávať prípravu na vyučovanie, v dôsledku čoho mu bolo uložené výchovné opatrenie - zúčastniť sa na výchovnom programe v trvaní 6 mesiacov. V určitom období sa jeho správanie zlepšilo, často sa však stáva, že nerešpektuje pravidlá, voči nevlastným súrodencom sa správa vulgárne a následne ignoruje okolie.

2. Otec sa k podanému návrhu písomne vyjadril dňa 09.04.2018 tak, že s týmto v plnom rozsahu súhlasí. Matka sa k návrhu písomne nevyjadrila.

3. Uznesením č. k. 21P 37/2018-197 zo dňa 02.05.2018 tunajší súd ex offo začal konanie o nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloletým.

4. Na pojednávaní dňa 14.06.2018 boli prítomní navrhovatelia a kolízny opatrovník. Rodičia sa na pojednávaní nezúčastnili. Matka svoju prítomnosť neospravedlnila, doručenie predvolania však vykázané mala. Otec súd písomne požiadal, aby sa konalo v jeho neprítomnosti, pričom uviedol, aby ho vo všetkom zastupovala navrhovateľka, p. K.. Súd pojednával v zmysle ustanovenia § 180 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), podľa ktorého, ak sa predvolané osoby nedostavili, súd rozhodne, či sa pojednávanie bude konať v ich neprítomnosti, a otvorí pojednávanie. Súd rozhodol, že bude pojednávať v neprítomnosti otca a matky.

5. Súd vykonal dokazovanie

- výsluchom navrhovateľov a kolízneho opatrovníka,
- rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 21P/114/2016-128 zo dňa 5. 12. 2016, právoplatný 21. 1. 2017,
- správou ÚVTOS Martin o otcovi a rozúčtovaní pracovnej odmeny,
- správou ÚPSVaR Žilina, pracovisko Bytča, o matke maloletého,
- správou ÚPSVaR Žilina, pracovisko Bytča, o šetrení pomerov v rodine,
- správou Súkromnej strednej odbornej školy v Bytči o študentovi - maloletom,
- súhlas Reedukačného centra v Hlohovci s prijatím maloletého,

a zistil tento skutkový stav:

6. Maloletý bol rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 21P/114/2016-128 zo dňa 5. 12. 2016, právoplatný 21. 1. 2017, zverený do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov a rodičia boli zaviazaní platiť výživné na maloletého, každý vo výške 30% zo sumy životného minima na neplnoleté nezaopatrené dieťa na účet ÚPSVaR Žilina.

7. Na pojednávaní sa navrhovatelia vyjadrili, že trvajú na podanom návrhu. Správanie maloletého sa podstatne zhoršilo a navrhovatelia jeho výchovu nevládajú. Výchovné opatrenie, ktoré mu bolo uložené z dôvodu jeho neprispôsobivého správania a absencie v škole, sa minulo účinku.

8. Kolízny opatrovník sa pred súdom vyjadril, že situáciu ohľadne maloletého dôverne pozná. Odporučil zrušenie náhradnej osobnej starostlivosti a nariadenie ústavnej starostlivosti v Reedukačnom centre v Hlohovci, ktorého súhlas s prijatím maloletého zabezpečil. Zároveň navrhol ponechať rodičom povinnosť prispievať na výživu maloletého sumou 30% zo sumy životného minima na neplnoleté nezaopatrené dieťa na účet Reedukačného centra v Hlohovci.

9. Zo Správy z prešetrenia pomerov v rodine zo dňa 26.04.2018 vyplynulo, že u mal. Mária sa krátko po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bol zverený do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov, začali prejavovať problémy v správaní. Bol arogantný nielen doma, ale i v škole. Nepripravuje sa na vyučovanie, šikanuje spolužiakov a má sklony k sebapoškodzovaniu (rezné rany na rukách a lícach. Pre zanedbávanie povinnej školskej dochádzky mu bolo oddelením ÚPSVaR Žilina, pracovisko Bytča, uložené výchovné opatrenie - povinnosť zúčastniť sa výchovného programu v trvaní 6 mesiacov. Pred pracovníčkou ÚPSVaR navrhovateľka uviedla, že o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti s maloletým Máriom ešte nehovorili, nakoľko sa vyhrážal, že pokiaľ ho umiestnia do nejakého zariadenia, siahne si na život. Jeho správanie je však naďalej nevládnuteľné, o nič nemá záujem. Zverenie maloletého do starostlivosti rodičov nie je v súčasnosti možné, nakoľko matku nerešpektuje a ona nemá vytvorené vhodné podmienky na zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloletého. Otec je toho času vo výkone trestu odňatia slobody v Martine.

10. Zo Správy zo Súkromnej strednej odbornej školy v Bytči vyplynulo, že S. je študentom tejto školy od septembra 2017. Boli u neho pozorované prejavy problémového správania. V prvom polroku mal 18 neospravedlnených hodín, v dôsledku čoho mu bola udelená znížená známka zo správania. Jeho študijné výsledky sú veľmi slabé. K samotnému štúdiu maloletý pristupuje veľmi laxne, nenosí si pomôcky, nemá zavedené zošity, nepripravuje sa na vyučovanie. K učiteľom sa správa negativisticky, ku spolužiakom šikanózne. Navrhovateľka sa o prospech maloletého zaujímala, so školou spolupracovala.

Rodičia maloletého školu nikdy nekontaktovali. Nakoľko priaznivý psychický, fyzický a sociálny vývoj maloletého je ohrozený, navrhujú jeho umiestnenie do reedukačného centra.

11. Otec je v súčasnosti vo výkone trestu odňatia slobody v Martine, kde je zaradený do pracovného pomeru. Matka nie je momentálne evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie. Poberá prídavky na mal. deti, náhradné výživné a od 01.04.2017 do 30.06.2017 poberala dávky v hmotnej núdzi.

12. Kolízny opatrovník uviedol, že navrhuje na základe uvedených skutočností, aby súd zrušil náhradnú osobnú starostlivosť, maloletého umiestnil do RC v Hlohovci a rodičov zaviazal na platenie minimálneho výživného.

13. Podľa § 31 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“), žiadny z rodičov nemôže zastupovať svoje maloleté dieťa, ak ide o právne úkony, pri ktorých by mohlo dôjsť k rozporu záujmov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom alebo medzi maloletými deťmi zastúpenými tým istým rodičom navzájom., v takom prípade súd ustanoví maloletému dieťaťu opatrovníka, ktorý ho bude v konaní alebo pri určitom právnom úkone zastupovať (ďalej len "kolízny opatrovník").

14. Podľa § 47 ods. 1 písm. e) Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť zaniká právoplatným rozhodnutím súdu o zrušení náhradnej osobnej starostlivosti.

15. Podľa § 47 ods. 2 Zákona o rodine, súd zruší náhradnú osobnú starostlivosť len z vážnych dôvodov, najmä ak osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, zanedbáva maloleté dieťa alebo porušuje svoje povinnosti; urobí tak vždy, ak o to táto osoba požiada.

16. Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine, náhradná osobná starostlivosť alebo pestúnska starostlivosť má prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti.

17. Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine, Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,

b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,

c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo

d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

18. Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine, ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

19. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

20. Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení mal. dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti o nariadení ústavnej starostlivosti, alebo o uložení ochranej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov, alebo iných osôb povinných poskytovať mal. dieťaťu výživné.

21. Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine, súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať

úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

22. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

23. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností a možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

24. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

25. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará.

26. Podľa § 38 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), ak je účastníkom maloletý, ktorý je schopný vyjadriť samostatne svoj názor, súd na jeho názor prihliadne.

27. Podľa § 38 ods. 2 CMP, názor maloletého zisťuje súd spôsobom zodpovedajúcim jeho veku a vyspelosti. Podľa povahy veci zisťuje súd názor maloletého bez prítomnosti iných osôb.

28. Súd pristúpil k zrušeniu náhradnej osobnej starostlivosti manželov K., nakoľko to sami navrhli. V danom prípade súd aplikujúc § 47 ods. 2 Zákona o rodine musel náhradnú osobnú starostlivosť zrušiť.

29. Neboli zistené žiadne vhodné osoby, ktorým by mohol byť maloletý zverený do náhradnej osobnej starostlivosti, prípadne pestúnskej starostlivosti a ktoré by s tým súhlasili. Vrátenie maloletého do starostlivosti rodičom neprichádza do úvahy, nakoľko maloletý matku nerešpektuje a táto ani nemá vytvorené vhodné podmienky na zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloletého. Otec je v súčasnosti vo výkone trestu odňatia slobody v Martine.

30. Vzhľadom na uvedené skutočnosti obzvlášť s poukazom na jeho neprispôsobivé správanie, nerešpektovanie autorít a sklony k sebapoškodzovaniu, súd nad maloletým nariadil ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Reedukačnom centre v Hlohovci.

31. Súd zároveň určil vyživovaciu povinnosť matky a otca na maloleté dieťa. Pri určovaní výživného súd prihliadal na skutočnosť, že matka je poberateľkou prídavkov na deti a náhradného výživného a otec je vo výkone trestu odňatia slobody, kde však je zaradený do pracovného pomeru. S poukazom na uvedené, súd určil matke a otcovi výživné v minimálnom zákonom rozsahu, a to vo výške 30 % životného minima na nepľnoleté nezaopatrené dieťa.

32. Výška životného minima sa prehodnocuje každoročne k 01.07. a prípadnú zmenu výšky výživného si dosleduje Reedukačné centrum v Hlohovci. V súčasnosti výška 30 % životného minima na nezaopatrené, nepľnoleté dieťa predstavuje sumu 27,32 eur.

33. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Žilina.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 a 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok), t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpís a ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, uvedenie spisovej značky tohto konania, uviesť, proti

ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).

Ak sa jedná o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 370 a nasledujúcich CMP.

Odvolanie treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.